

Klassieke Muziekgeschiedenis De Renaissance (1400 – 1600)

Renaissance is Frans voor “Wedergeboorte”. In de 15^e en de 16^e eeuw (1400 tot 1600) werd de Griekse en Romeinse Oudheid een grote bron van inspiratie voor kunstenaars. De Middeleeuwen werden afgedaan als een donkere en duistere periode waarin de mensen onderdrukt werden door de kerk. Deze onderdrukking zorgde er volgens hen voor dat vernieuwing bijna niet mogelijk was geweest.

In de Renaissance was het dan ook niet de kerk, maar de mens die centraal stond. Niet alleen het leven na de dood zou perfect moeten zijn, ook het leven op aarde moest aantrekkelijker gemaakt worden. De werken van kunstenaars hoefden niet langer alleen maar voor Gods goedkeuring gemaakt te worden, ook de mensen op aarde moesten de kunst mooi vinden en kunnen begrijpen.

Het feit dat de mens centraal stond had tot gevolg dat mensen zichzelf ook meer vragen gingen stellen. Hoe ziet de rest van de wereld er uit? Hoe werkt het menselijk lichaam eigenlijk en is er meer dan alleen aarde? Deze vragen zorgde ervoor dat de wetenschap zich ontwikkelde. Mensen probeerde antwoorden op hun vragen te vinden, gingen aan ontdekkingsreizen doen en ontdekten steeds meer over het menselijk lichaam.

De kerk ziet natuurlijk al deze ontwikkelingen gebeuren. Het kon dan ook niet uitblijven dat er iets zou gaan veranderen. In de 16^e eeuw waren het Maarten Luther en Johannes Calvijn die de kerk wilden hervormen. Aanleiding hiervoor was voornamelijk de handel in “aflaten” die de kerk had. Wanneer je een “aflaat” bij de kerk zou komen zou je na je dood direct in de hemel terecht komen. Je kocht dus als het ware een ticket voor de hemel.

Luther en Calvijn vonden dat de kerk zich moest ontdoen van deze handel en alle rijkdom en dat het vooral moest gaan om de geloofsbeleving. De kerk moest dus een stuk somberder worden.

Ook het volk was het hier voor een groot deel mee eens. Zij waren de rijkdom en de invloed van de kerk zat en vonden dat er iets moest gebeuren. Halverwege de 16^e eeuw vonden er dan ook diverse “Beeldenstormen” plaats. Mensen bestormden de kerken en haalden ze leeg.

Er ontstonden in de wereld nu twee soorten stromingen van het Christelijk geloof: Het protestantisme en Rooms-Katholicisme. Het verschil tussen beiden is dat de Protestanten een stuk strenger in de leer van de Bijbel zijn, ze aanbidden Jezus en God en hun kerken zien er een stuk somberder uit.

De Katholieken hebben Maria, de moeder van Jezus als één van de belangrijkste personen die zij aanbidden. Daarnaast zien de Rooms-Katholieke kerken er tot vandaag de dag nog steeds heel mooi versierd uit.

Wanneer je naar het Europa van vandaag de dag kijkt vind je voornamelijk Protestantse kerken in Noord Europa en voornamelijk Rooms-Katholieke kerken in Zuid Europa.

De Muziek

De ontwikkelingen in de Renaissance hebben veel invloed op de muziek. In de Middeleeuwen waren veel componisten doorgeslagen in de meerstemmige compositie. Om God zoveel mogelijk te plezieren maakte zij ontzettend complexe muziekstukken die bijna niet meer te zingen waren.

In de Renaissance moest de muziek vooral weer zingbaar worden, geen moeilijk ritmische stukken meer, maar een duidelijke puls. Muziek is niet alleen meer mooi omdat God erin bezongen wordt, maar ook omdat de muziek gewoon mooi is.

Ook de instrumentale muziek gaat zich ontwikkelen tot een zelfstandig genre. Het is namelijk niet meer noodzakelijk dat God bezongen wordt.

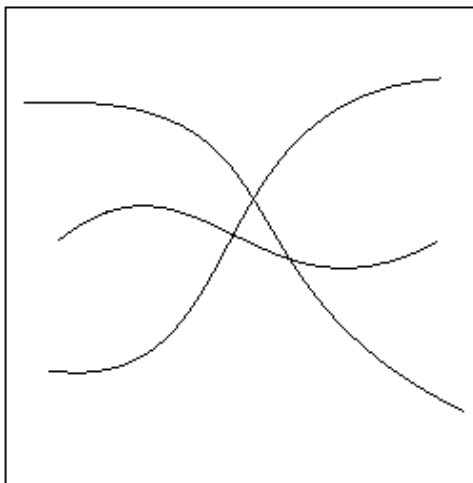
Overigens was het niet zo dat de kerk ineens geen rol meer speelde. De kerk had nog steeds een belangrijke rol in de ontwikkeling van de kunsten en dus ook de muziek. De componisten kregen hier namelijk de kans om zichzelf te ontwikkelen en hun nieuwe muziek aan een groot publiek te laten horen.

Meerstemmigheid

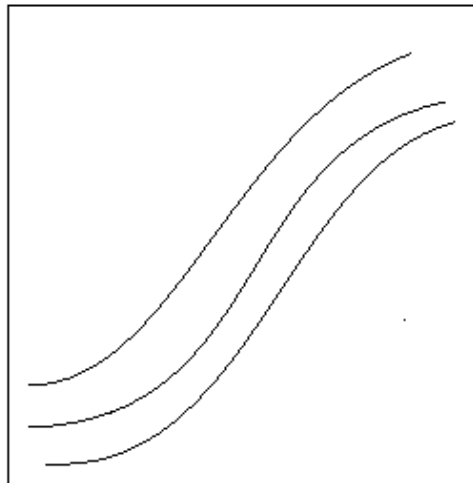
Ook in de Renaissance ontwikkeld de meerstemmigheid zich door. Er ontstaan twee verschillende soorten meerstemmigheid: Polyfonie en Homofonie.

Bij polyfonie zijn er meerdere zelfstandige stemmen die door elkaar heen klinken. Er klinken als het waren dus verschillende melodieën door elkaar.

Bij homofonie gaan de stemmen min of meer ritmisch gelijk.

Bij een polyfone melodie lopen er diverse stemmen door elkaar heen

Bij een homofone melodie lopen de stemmen gelijk, alleen worden ze op een andere toonhoogte gespeeld.

Venetië

Hoewel ook Nederland en België een vrij belangrijke rol speelden in de ontwikkeling van de kunst en de muziek vonden de echt belangrijke ontwikkelingen plaats in de stadstaat Venetië.

Anders dan in andere steden waar staatshoofden werden opgevolgd door erfgenamen werd het staatshoofd in Venetië gekozen. De stad was een belangrijk handels-en cultuur centrum binnen Europa. Het staatshoofd had de leiding over Kerkelijke en Politieke zaken. Op die manier kon de kerk zich niet al te veel bemoeien met zaken die hen niet aanstonden. Feesten en belangrijke ceremonies vonden vaak plaats in de grote kerk midden in de stad: de San Marco basiliek. Bij deze evenementen speelde muziek altijd een belangrijke rol.

Meerkorigheid

Een van de belangrijkste aspecten van de Venetiaanse muziek was de meerkorigheid. Componisten zetten in diverse hoeken van de basiliek een koor of orkest neer. Hierdoor konden er echo effecten bereikt worden die op een andere manier niet konden ontstaan. De koren en orkesten werden in composities ook vaak ook tegenover elkaar gezet. Hierdoor ontstond er als het ware een soort gesprek tussen beide koren en orkesten. Deze vorm van compositie noemen we de Concertatostijl.

De Venetiaanse muziek is voornamelijk homofoon. Dit in tegenstelling tot de muziek uit Nederland en België. Hier werd voornamelijk polyfone muziek gecomponeerd.